

01. Un tècnic del banc d'esperma Cryos preparant les mostres a la seu de la companyia a Aarhus (Dinamarca). 02. Nevera amb mostres d'esperma. 03. L'esperma va arribar a casa de la Mercè i la Marta en una nevereta que contenia la dosi seminal que després s'ha d'administrar amb una petita siringa. 01A/4757

730 €

Per menys de 800 euros es pot comprar esperma de donant anònim i perfil bàsic a Cryos

80%

És el percentatge de peticions de semen a Cryos per part de clients particulars

LARA BONILLA
BARCELONA

"Felicitats! És un viking". Amb aquest eslògan es promociona als països anglosaxons el banc d'esperma danès Cryos International, que, amb gairebé 600 donants, és el més gran del món i distribueix a més de 80 països. Treballa tant amb clíniques de reproducció assistida com amb particulars que s'inseminen a casa. A Espanya, les peticions d'esperma per fer una inseminació casolana s'han doblat en l'últim any, segons dades de Cryos, que calcula que ja han nascut 2.000 nens amb aquesta tècnica.

Aquest és un mercat en expansió i el 80% dels clients de Cryos ja són particulars. El servei va començar a oferir-se el 2009 i ha crescut gràcies al boca-orella, sobretot entre parelles de dues dones i dones soles que volen reduir la medicalització del procés de reproducció assistida, que també és més car. "Quan la gent va a una clínica de reproducció és perquè té un problema d'infertilitat, però no és el nostre cas", explica l'Anna, que amb la seva parella, l'Alba, va ser mare gràcies a aquest procediment. "Només ens faltava l'esperma", afegeix la Marta. També ella i la seva parella, la Mercè, van gestar el seu fill Teo amb esperma de donant de Cryos. L'Anna i l'Alba

Esperma a domicili

Les inseminacions casolanes amb semen del banc danès Cryos es doblen i ja han nascut 2.000 nens a Espanya

van recórrer a aquest mètode després de dues inseminacions fallides a la sanitat pública, i va funcionar a la primera. "Ho vam provar sense confiar que funcionaria i sense saber si arribaria en bones condicions, ja que no coneixiem ningú que ho hagués fet", reconeix l'Anna. Temien que l'esperma es descongelés o no arribés al seu destí.

La Mercè i la Marta també en van tenir prou amb un únic intent. "Fer-ho a casa li treu estrès -argumenta la Mercè-. Té a veure amb una altra idea de la concepció i el naixement i l'estalvia entrar en un sistema que et tracta com a pacient", diu. L'Anna, de 41 anys, tenia clar que volia evitar una estimulació hormonal, una pràctica habitual en un tractament de reproducció assistida. "És un procés que neix des de la

Perfil
Parelles de dones i dones soles, les que més compren semen per internet

intimitat, des de l'amor, des del sexe, si vols, i no des d'una intervenció medicalitzada", afegeix la Marta.

Tot i que també hi ha parelles heterosexuals que compren esperma de donant, més de la meitat dels clients són parelles de dues dones o dones sense parella. "Per a les parelles lesbianes hi ha un factor afegit: senten que conceben juntes en la intimitat de la llar i no en la fredor d'una clínica", indica Charlotte Eckstein, portaveu de Cryos a l'Estat. El nou protocol de reproducció assistida del departament de Salut ja preveu, però, les especificitats de les parelles de dues dones o dones sense parella que no tenen problemes d'esterilitat.

Abans de fer la inseminació, la Marta i la Mercè es van fer anàlisis i van consultar amb una gine-

còloga. Cryos també aconsella fer-se una revisió abans. "És una dona jove i sana i comprar esperma en un banc és com comprar caviar: no té res a veure amb el que trobaràs pel carrer", li va dir la ginecòloga a la Mercè, que és qui, amb 36 anys, va gestar el Teo. Ella té cicles regulars, cosa que feia molt més fàcil encertar el dia idoni per fer la inseminació. Calcular l'ovulació és clau, ja que l'esperma triga entre un i dos dies a arribar i s'ha d'encarregar en funció dels dies fèrtils de la dona. El preu varia segons les condicions d'enviament. Pot ser en gel sec, on l'esperma es manté congelat durant 2 o 3 dies, o en un tanc de nitrogen líquid, on es pot conservar fins a 12 dies.

La Societat Espanyola de Fertilitat (SEF) i el ministeri de Sanitat, però, alerten dels riscos de fer un tractament de reproducció assistida fora de l'àmbit mèdic. Cryos, per contra, argumenta que una inseminació a casa "no és un tractament mèdic". Segons Eckstein, "es fa cada dia quan un home insemina una dona". La taxa d'embaràs per cicle és tres o quatre vegades superior en un centre especialitzat -per això també és més car-, però Cryos defensa que l'esperma té la mateixa qualitat que el que subministren a les clíniques de fertilitat. I lamenten que se'ls fiqui en el mateix sac que els particulars que venen semen per internet. "Aquesta pràctica si que és

BONAVENTURA COROLEU, CAP DE REPRODUCCIÓ DE L'INSTITUT DEXEUS
 "Que no hi participi una tercera persona ni una institució redueix el preu, però si l'eficàcia és menor i s'han de fer més cicles d'inseminació artificial per tenir les mateixes possibilitats d'embaràs no compensa"

RECOMANACIONS PER TRIAR UN BANC D'ESPERMA

Els especialistes aconsellen triar un banc que estigui acreditat per l'administració, que obligui els donants a fer totes les proves mèdiques i on es garanteixi l'anonimat i la correcta manipulació de les mostres.

4 preguntes a Ole Schou

FUNDADOR I DIRECTOR DEL BANC D'ESPERMA CRYOS INTERNACIONAL

"El fet de poder triar el donant és la raó del nostre èxit a l'Estat"

● La compra d'esperma a internet per part de particulars s'ha doblat en un any a l'Estat. Com s'explica aquest èxit?

Està lligat al fet que la legislació a Espanya és rígida, conservadora i antiquada i s'hauria de modernitzar. En un món amb accés a grans volums d'informació ha de ser possible buscar i triar el donant, però això no és legal a Espanya. Avui més de la meitat de les peticions són de dones solteres i, com passa a la vida real, no trien el primer home que troben per tenir un fill.

Segons la legislació espanyola són els metges els que trien el donant i això no és el que volen les dones. Volen informació, veure fotos i poder escollir. Aquesta és la raó del nostre èxit a Espanya. Les clíniques no estan donant resposta a les demandes de les dones.

● Les clíniques posen en dubte la seguretat i eficàcia del procés. Actuem professionalment i cada pas està controlat i documentat. També venem semen a clíniques es-

panyoles. Fer la inseminació a casa no canvia la qualitat, seguretat o traçabilitat de l'esperma. Si tu ets una dona sana, no necessites la intervenció dels metges per quedar-te embarassada. Però als metges els agradaria tenir-ne el monopoli i estan frustrats perquè hem entrat al mercat. Duen que som il·legals, però ens regim per les lleis daneses.

● Quants nens han nascut a Espanya gràcies a l'esperma a domicili? La nostra web permet registrar quan es produeix un embaràs, i calculem que al voltant de dos terços dels embarassos es comuniquen. Fa un any, les dades parlaven de 1.500 nens. Ara estariem més a prop dels 2.000 o fins i tot dels 3.000. Un 80% de les peticions d'esperma ja són de particulars, quan el 2009 eren el 0%.

● Els gens nòrdics tenen més èxit? Això és secundari, tot i que és cert que als EUA el lema de Cryos és: "Felicitats! És un viking". Però avui som més civilitzats del que ho eren els nostres avantpassats!

perillosa perquè no passa cap control, però és molt diferent del que fem nosaltres", insisteix Eckstein.

La compra d'esperma per internet incompleix la legislació espanyola sobre reproducció assistida del 2006, que prohibeix la tria del donant. No obstant, Cryos recorda que es regieix per la normativa danesa i és un centre homologat d'acord amb la directiva sobre teixits de la UE.

Caucàsic, ros i amb els ulls verds

A la web d'aquest banc danès es pot triar des de l'origen ètnic del donant fins al color d'ulls, el grup sanguini, el pes o l'alçada. També es pot consultar la seva professió o els estudis que ha realitzat. El perfil extens permet, a més, accedir a informació personal, com ara les aficions del donant, el seu llibre o la seva pel·lícula preferida, els esports que practica o veure una fotografia de quan era nen. També es pot accedir a una mostra de veu del donant, a un perfil d'intel·ligència emocional o veure'n la cal·ligrafia. "Hi ha dones que miren la web i, per intuïció, senten que aquest és el donant que volen, com passa quan tries parella", explica Eckstein. El donant també pot ser anònim o no ser-ho. En aquest últim cas, el donant accedeix a poder ser localitzat quan la criatura tingui 18 anys. Les dues parelles amb què s'ha parlat per fer el reportatge van triar perfil bàsic i donant

anònim, més econòmic. En total, els va costar uns 700 euros, menys de la meitat del que els demanaven en una clínica.

Com les instruccions d'Ikea

El mecanisme d'inseminació és fàcil -s'ha de dipositar la mostra a la vagina amb una xeringa-. A la web del banc hi ha instruccions detallades sobre el procés de descongelació o el buidatge de l'esperma. "Són com les instruccions d'Ikea", diu l'Anna. Les clíniques, però, recorden que per evitar infeccions la manipulació l'han de fer especialistes en reproducció.

El banc també permet consultar la quantitat de semen congelat disponible d'aquell donant, per si en el futur es vol gestar un germà. Cada país, però, té una quota del nombre màxim de fills per donant. En el cas d'Espanya són sis i quan s'arriba a aquest límit -les dones poden registrar el seu embaràs a la web- ja no es pot adquirir esperma d'aquesta persona. Hi ha la possibilitat de reservar el semen en exclusiva per un preu de 12.000 euros. El preu també varia en funció de la qualitat i quantitat de l'esperma. L'Anna va prioritzar la quantitat i que l'esperma estigués congelat segons estàndards europeus. I el primer que va sortir, va ser l'elegit. "Després vaig veure que el donant feia 1,96!", diu entre rialles quan recorda que les

ecografies ja mostaven que la nena era molt gran.

Les dues parelles tenien clar que no volien fer una tria física dels donants. "Estem en reproducció assistida perquè en la nostra parella no hi ha semen, no perquè vulguem fer una selecció genètica", diu l'Anna. La Mercè i la Marta només van tenir en compte que el donant fos d'un grup sanguini compatible amb el seu. "I que no fos 1,96! Però la marca blanca de Dinamarca són gent de pell blanca i ulls blaus", reconeixen.

Han rebut el suport del seu entorn i només es penedeixen d'haver-ho explicat pel pes que socialment es dona al donant. "Ens han sortit criatures rosses i de seguida et diuen: «Ets que són nòrdiques! Semblen guiris!» Quan, de fet, el Teo s'assembla molt a la Mercè", explica la Marta. Ara estan pensant a donar un germà al Teo i la Joana, però no tenen clar si repetir donant. "No volem fer més present una figura que està fora de la família", diu l'Anna. Les dues parelles han guardat el material amb què van fer la inseminació per explicar un dia als seus fills com van ser concebuts. "Haver-ho pogut fer a casa, en la intimitat, genera una narrativa que per explicar-ho a les nostres criatures ens agrada més", diuen, abans de posar pau entre el Teo i la Joana, que es barallen per les joguines aliens a la conversa sobre la seva concepció. —

Els especialistes qüestionen les autoinseminacions

L. B. BARCELONA

L'auge de la inseminació casolana amb esperma comprat en bancs estrangers ha encès les alarmes dels especialistes en reproducció assistida, que en qüestionen l'eficàcia i la seguretat, i tant el ministeri de Sanitat com la Societat Espanyola de Fertilitat (SEF) s'hi han pronunciat en contra. "Les dones tenen dret a optar per aquest servei, que pot ser molt atractiu per a dones joves i sanes, però trobem a faltar que es pugui auditar el procés de selecció del semen, els controls de qualitat, el transport o l'emmagatzematge", indica Jordi Suñol, ginecòleg de l'Institut Marquès. Cryos assegura que ells són un banc d'esperma i que, per tant, ja fan aquests controls i garanteixen la qualitat de les mostres. Montse Boada, presidenta de l'Associació per a l'Estudi de la Biologia de la Reproducció (ASEBIR), no posa en dubte la qualitat dels controls, però recorda que la manipulació de les mostres s'ha de fer en un laboratori per evitar la contaminació: "El procés d'autoinseminar-se no és complex, però les mostres s'han de descongelar en un laboratori en condicions d'esterilitat, i els embríons hem de determinar si la mobilitat de l'esperma és bona. Això un particular no pot saber-ho". Els especialistes també qüestionen l'eficàcia de la inseminació casolana. "En l'àmbit mèdic, el percentatge d'èxit de les inseminacions és del 20% i a casa, sense tenir un control precís del moment fèrtil de la dona, aquest percentatge és probable que baixi", diu Suñol.

A les clíniques es fan controls ecogràfics per determinar el dia més propici del cicle per fer la inseminació i en alguns casos es fa estimulació hormonal. Bonaventura Coroleu, cap del servei de medicina de la reproducció de l'Institut Dexeus, adverteix que les tècniques de reproducció assistida tenen més èxit en centres especialitzats, ja que la inseminació que es pot fer a casa és intravaginal -es diposita l'esperma a la vagina amb una xeringa com la de la foto-, mentre que la que es fa a les clíniques és intrauterina: "Es diposita la mostra dins de l'úter amb un catèter i augmenten les probabilitats d'embaràs". Entén que hi hagi dones que vulguin reduir la tecnificació del procés, però no ho comparteix, i compara els riscos de fer-ho amb els de "l'automedicació". També dubten del sistema de traçabilitat: "Si has comprat el semen per internet, ¿a qui demanaràs després d'explicacions si sorgeix un problema?", pregunta Boada. La SEF, Sanitat i Cryos estan immersos en una picabaralla als tribunals després que les autoritats espanyoles alertessin sobre els riscos d'aquesta pràctica. Recorden que Cryos viola la condició d'anonimat del donant que garanteix la llei de reproducció assistida espanyola. "No es pot fer una selecció a la carta perquè estàs fora de la llei", indica Coroleu. —

